

**INTREVEDERE
CU AMBASADORUL SUA**

MICHAEL GUEST

Luni, 21 aprilie 2003
ORA 17,00

PUNCTAJ PENTRU DISCUȚIA CU AMBASADORUL SUA

1. Evaluarea noastră asupra locului atribuit României în procesul de reconstrucție a Irakului:

- **Oferta României a fost transmisă secretarului comerțului cu prilejul vizitei la București, a fost reiterată la Washington de ambasadă, de ministrul finanțelor Mihai Tănăsescu și de trimisul special al Primului Ministru Petrisor Peiu. A fost transmisă la ORHA în Kuweit de reprezentantul Guvernului.**
- **Răspunsurile primite până acum sunt generale și fără a oferi perspectiva unei implicări precise a României. Suntem trimiși de la o agenție la alta, de la un departament la altul, de la o capitală la alta.**

O listă a răspunsurilor primite până în prezent se află în Anexa 1.

- **Înțelegem dificultățile de structurare a gestionării procesului de reconstrucție. De aceea am preferat să adoptăm o atitudine publică decentă, reținută, în prezentarea oportunităților de implicare a firmelor românești. Nu am făcut caz de această implicare a firmelor românești și nici de invitațiile pe care ni le-ați transmis pentru contribuții la forța de stabilizare, așa cum au făcut bulgarii. După cum spun ei, oferta pe care au primit-o pare foarte concretă, ceea ce ar însemna că : fie au mai multă eficiență ca noi, fie au reușit să identifice mai bine ca noi interlocutorii din administrație sau din mediul privat american cărora să se adreseze, fie se pricep mai bine să facă publicitate. În acest context, presiunea politică din România pentru a nu pierde trenul este deosebit de mare.**

• Întrebările nu sunt puse ambasadei SUA pentru a prezenta viziunea reconstrucției, ci Guvernului, Primului Ministru, care „nu a negociat cu americanii”. Riscăm să fim acuzați de contribuții internaționale la acțiuni militare fără să avem și rezultate practice în plan economic. Suntem onorați de mesajele politice primite de la Administrația SUA cu privire la aderarea la NATO, cu privire la „aderarea la UE”. Dar un efort financiar suplimentar pentru susținerea implicării militare trebuie să conducă cel puțin la o perspectivă concretă a acoperirii eforturilor economice și financiare ale României. Nu suntem o țară protejată economic și financiar pentru a ne permite să facem cu ușurință deficit bugetar prin excedent de cheltuieli militare.

2. Unde stăm în prezent în relația bilaterală

• Înțelegem că se dorește o continuare a implicării României în eforturile militare din Irak. Suntem interesați ca rezultatul acțiunii Coaliției să fie unul pozitiv și vom rămâne solidari cu această coaliție până la sfârșit. Această susținere până la capăt înseamnă și asumarea unor riscuri politice în plan intern. Politica externă trece mai întâi prin politica internă. Un *guvern stabil la București este și în interesul SUA*. Șirul de mesaje publice negative transmise de reprezentanți ai Administrației americane în ultima perioadă cu privire la acest Guvern ne afectează credibilitatea internă și externă. Nu contestăm faptul că există teme care trebuie gestionate cu rapiditate și îmbunătățite. Nimeni nu poate spune că am rezolvat toate problemele de pe *laundry list*. Dar ne surprinde agresivitatea acestei concentrări de mesaje negative cu privire la România din partea unor reprezentanți ai SUA (*inclusiv Soros, care a preluat lungul șir de opinii din raportul Departamentului de Stat*). Mai ales ne

deranjează: preferarea canalului public de comunicare a problemelor către Guvern și generalizarea unor fenomene negative, la fel cum se făcea în anii 90.

În acest context, am vrea să înțelegem mai bine dacă există vreo legătură între toate aceste direcții contradictorii (*intriguing*) din relația bilaterală: lipsa de receptivitate față de o implicare efectivă a României în procesul de reconstrucție economică din Irak, semnalele critice concentrate din ultima perioadă la adresa acestui Guvern, la adresa României, și demersurile pe care le primim în continuare din partea SUA pentru a ne continua contribuția militară la procesul de stabilizare din Irak. Nouă ne este destul de greu să explicăm opiniei publice aceste contradicții.

3. Despre invitația de participare la forța de stabilizare.

- Am primit oferta de implicare în forțele de stabilitate ce se vor constitui în continuare în Irak. (*În Anexa 2 se află precizări cu privire la solicitare*). Reprezentanții MApN au transmis un mesaj public de interes pentru acest subiect.

- Am mai spus că avem interesul ca întreaga operațiune Irak să fie o reușită. Ne-am asumat o responsabilitate și un risc politic intern și în relația cu partenerii din UE. Vom rămâne solidari.

Dacă vom decide că ne implicăm în continuare, așa cum o facem și în Afganistan (în timp ce alte state consideră că Afganistanul nu mai reprezintă o prioritate suficient de interesantă pentru obținerea de avantaje economice) atunci vrem să avem o perspectivă clară a ceea ce va însemna acesta prin rezultate concrete pentru România. O implicare concretă cu trupe în Irak pe domeniile de acțiune a forței de stabilitate va trebui să primească susținerea

parlamentară, a partidelor politice, a opiniei publice. Decența noastră de a nu prezenta participarea la Coaliție prin argumente mercantile nu va putea acoperi toate răspunsurile pe care va trebui să le dăm aici, în România.

• O susținere efectivă a implicării trebuie să fie integrată într-un pachet mai larg al implicării în reconstrucția economică. Nu avem câtuși de puțin sentimentul, după aceste prime contacte la Washington și Kuwait că avem un rol clar în acest proces. Înțelegem că răspunsul plutește undeva între administrație, USAID, firmele private americane ș.a.m.d. Nu cred că România merită acest tratament evaziv.

• Mai nou înțelegem că alocarea participării noastre militare se va face sub comanda britanică (înțelegem și că ar fi putut fi făcută sub comanda poloneză...). Aceasta va presupune riscul unei decuplări a discuțiilor cu SUA pe partea economică fiind trimiși să ne rezolvăm problemele de perspectivă a participării la reconstrucția economică cu britanicii. Dacă se va întâmpla așa, ar fi o abordare nesperioasă din partea americană. După ce am fost apreciați de diverși reprezentanți ai administrației SUA că ne-am mișcat repede și că avem o ofertă interesantă, acum să fim trimiși la iterația zero.

• Înțelegem să participăm la forța militară de stabilizare sub comandă britanică, avem o relație excelentă cu britanicii, înțelegem din mesajul primit de la cele două ambasade de la București că „a merge cu britanicii” este ca și cum „am merge cu americani”. Nu avem în acest moment nici-o certitudine ce se va întâmpla cu oferta noastră pe partea economică. Vrem o confirmare precisă din partea administrației SUA privind alocarea noastră în dosarul economic:

- dacă suntem alocați la SUA, atunci cu cine discutăm, cine are în grijă oferta României;

- dacă la britanici, atunci care este suportul american ce va fi acordat României în continuare, cu cine de la britanici trebuie să stabilim participarea noastră la proiectele economice astfel încât să nu fim trimiși înapoi la americani pentru a ne rezolva aceste probleme.

• Între timp ne concentrăm pe planificarea ofertei noastre militare. Această ofertă va însemna cheltuieli suplimentare consistente în buget, într-un context în care problemele sociale din România sunt și așa destul de dificile. Am instruit pe cei de la MAPN să discute aspectele de planificare cu militarii britanici și cu cei americani.

Dar răspunsul final, un răspuns care să poată trece de testul politic și public intern, îl vom oferi imediat ce avem un răspuns politic angajant din partea SUA. Înțeleg că este un termen de răspuns: 25 aprilie. Așteptăm un mesaj clar până atunci. Numai așa vom putea asigura că angajamentul nostru este susținut pe termen lung și justificat. Să nu uităm nici-o clipă că acest nou efort se suprapune cu cel pe care îl facem pentru Afganistan – subiect pe care mulți dintre cei care astăzi se grăbesc în Irak îl ocolesc, nemaifiind la fel de tentant economic și nici politic.

• Nu ne propunem acum să facem negocieri meschine. Dar nici nu ne permitem riscul de a face anunțuri de angajament fără o bază financiară. Am înțeles că polonezii vor prelua conducerea unei divizii multinaționale dar au cerut acoperirea consistentă din partea SUA a cheltuielilor lor. Evident că putem face și noi același lucru. Fie primim o acoperire financiară clară din partea SUA sau Marii Britanii pentru trimiterea de trupe fie primim o ofertă concretă de participare la reconstrucția economică, care să aducă un return previzibil.

4. În ceea ce privește recuperarea datoriei Irakului față de România:

Am fost informat de ministrul Tănăsescu de rezultatele convorbirilor de la Washington cu oficiali americani și ai organismelor financiare internaționale despre problema recuperării datoriei externe a Irakului către România.

Răspunsurile evazive arată dificultatea abordării acestui subiect în această perioadă.

La FMI și Banca Mondială s-a lansat și ideea de a sterge o parte din datoria externă a Irakului. (Conform actualelor estimări, Irakul ar trebui să plătească peste 10 miliarde de dolari.) Oficialii americani au apreciat ca problema va fi discutată în cadrul Clubului de la Paris, fiind de așteptat o perioadă lungă pentru recuperarea datoriei.

Cu atât mai mult, prezentarea publică și politică a unei implicări militare suplimentare a României trebuie să aibă acoperire prin finanțare directă, americană, pentru susținerea trimerii de noi trupe, și indirectă, prin participare la reconstrucția economică.

5. În ceea ce privește participarea României la alte activități de reconstrucție (administrativă) și umanitare:

- Se știe despre trimiterea avionului cu contribuție umanitară.
- Putem participa la activitățile de reconstrucție instituțională. Discuțiile cu oamenii lui Garner de la OCHA au indicat mai multe domenii unde am putea trimite experți ca și personal medical. Avem oameni foarte bine pregătiți, inclusiv vorbitori de arabă, care ar putea participa la activitatea ORHA în plan instituțional și medical. Am făcut un prim inventar de experți pe care i-am putea pune la dispoziție: sunt cca. 20 experți pe domenii ale administrației (ministere

și sectoare din 11 domenii). Am inventariat și anumite localități din Irak unde expertiza noastră economică (specifică reconstrucției) se potrivește cel mai bine: 8 localități. Suntem pregătiți să mobilizăm și unele ONGuri.

• Dorim să cunoaștem care este acoperirea financiară a participării lor la aceste activități. Mesajele de la ORHA sunt generoase („investiție românească pe termen lung în stabilitatea și democratizarea Irakului”), sunt confuze, ne trimit înapoi la Washington și pun accent pe implicare finanțată de Guvernul României.

6. În ceea ce privește asocierea firmelor românești.

Suntem pregătiți cu liste, oferte, prezentări. Și de la Washington și de la ORHA, nu am primit deocamdată nimic concret. Înțelegem că trebuie să lucrăm direct cu firmele contractoare. Am încercat să facem și aceasta. Peiu a discutat cu un Vice-president de la Parsons care a fost în general pozitiv.

Dar este necesar ca intrările la aceste firme să aibă susținere clară din partea Administrației și să fim *coached* de un reprezentant al Administrației (USAID) care să ne indice țintele pe care să le urmărim în continuare. Am câștiga și timp și am fi și mai eficienți.